

ПАПЕРОВА КОПІЯ
ЕЛЕКТРОННОГО
ДОКУМЕНТА

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
(МОЗ України)

вул. М. Грушевського, 7, м. Київ, 01601, тел. (044) 253-61-94, E-mail: moz@moz.gov.ua,
web: <http://www.moz.gov.ua>, код ЄДРПОУ 00012925

№ _____

На № 74-07/2019 від 02.07.2019

Народному депутату України
Шурмі І.М.

Шановний Ігоре Михайловичу!

На виконання доручення Прем'єр-міністра України Гройсмана В.Б. від 17.07.2019 р. № 23225/1/1-19, Міністерство охорони здоров'я України розглянуло Ваш депутатський запит, оголошений на засіданні Верховної Ради України 5 липня 2019 року, щодо притягнення до відповідальності керівництва Державної установи «Центр громадського здоров'я Міністерства охорони здоров'я України» (далі – Центр) за злочинну бездіяльність щодо організації системи державного санітарно-епідеміологічного нагляду та повідомляє.

1. Стосовно невизнаної епідемії кору в Україні.

Законом України «Про захист населення від інфекційних хвороб» визначено термін «епідемія» як масове поширення та швидке розповсюдження інфекційної хвороби. Сьогодні в практичній епідеміології визначення епідемії застосовується лише для грипу, у разі перевищення порогових рівнів захворюваності на певних адміністративних територіях. Для інших інфекційних хвороб, у т. ч. і для кору - вакцинокерованої інфекції, термін епідемія не застосовується. Для кору характерна циклічність епідемічного процесу з підйомами захворюваності раз на 5-6 років, коли період епідемічного спаду захворюваності змінюється періодом епідемічного підйому. У міжепідемічний період для оцінки рівня захворюваності кором застосовуються такі визначення рівня захворюваності: низький (до 5 випадків на 100 тис. населення), середній (5-10 випадків на 100 тис. населення) та високий (10-20 та більше випадків на 100 тис. населення).

В Україні, починаючи з 2017 року, розпочався черговий епідемічний підйом кору, який у т.ч. пов'язаний з низьким рівнем охоплення плановими профілактичними щепленнями дитячого населення проти кору в попередні роки та потужною «антивакцинальною кампанією», розгорнутою в той час.

Більше 10 років поспіль, починаючи з 2008 року, в країні щороку охоплювалося профілактичними щепленнями проти кору в середньому менше 60 % дітей від запланованих, порівняно з показником, рекомендованим ВООЗ та регламентованим МОЗ України – 95 %. Об'єктивними обставинами та

Міністерство охорони здоров'я України
05.1-03/39776/2-19 від 30.08.2019
Супрун Уляна Надія

Міністерство охорони здоров'я України

05.1-03/39776/2-19 від 30.08.2019

ЗГІДНО З ОРИГІНАЛОМ
Головний спеціаліст
Департаменту правового захисту

А. Косенко

Загальнодержавної програми з імунопрофілактики на 2009 – 2015 роки, та несвоєчасне постачання імунобіологічних препаратів у регіони України.

У 2017 році в Україні було зареєстровано 4 782 випадки кору, у 2018 – 54 810, та станом на 28 тиждень 2019 року - понад 56 тис випадків. Офіційно, починаючи з 2017 року, в Україні зареєстровано 39 летальних випадків, спричинених тяжкими ускладненнями кору (корова пневмонія, менінгоенцефаліт тощо).

2. У відповідь на епідемічний підйом та ускладнення епідемічної ситуації з кору, у 2017 році, МОЗ України було прийнято рішення про створення оперативного штабу з реагування на ситуацію з поширення кору в Україні (далі – Штаб).

Наказом МОЗ України від 05.07.2017 року № 763 «Про створення оперативного штабу МОЗ України з реагування на ситуацію з поширення кору в Україні» затверджено склад Штабу, до якого увійшли фахівці закладів охорони здоров'я, наукових установ, представники міжнародних та громадських організацій.

Щодо реагування Штабу МОЗ України на ситуацію з поширення кору, то протягом 2017, 2018 та 2019 років було проведено 12 засідань, на яких було прийнято та запроваджено послідовний ряд необхідних організаційних та невідкладних заходів по стриманню та попередженню розповсюдження кору, а саме:

2.1. Щотижнево проводиться збір, узагальнення та аналіз оперативної інформації щодо захворюваності на кір в Україні від регіональних лабораторних центрів МОЗ України. Узагальнені дані щодо епідемічної ситуації з кору аналізуються та надсилаються до МОЗ України, заступнику Секретаря Ради Національної безпеки і Оборони України, розміщуються на офіційних веб-сайтах Центру та МОЗ України, у соціальних мережах.

2.2. Розроблено та затверджено відповідним наказом МОЗ України від 11.09.2017 № 1082 «План заходів Міністерства охорони здоров'я України щодо організації підготовки та проведення додаткових заходів з імунізації населення проти кору» (далі - План).

2.3. Відповідно до Плану прийнято рішення щодо проведення додаткових заходів з імунізації проти кору, а саме - імунізації серед певних вікових груп, зокрема: дітей віком від 12 місяців до 8 років 11 місяців 29 днів.

2.4. Розроблено та затверджено «Інструкцію щодо організації та проведення додаткових заходів з імунізації серед дитячого населення віком від 12 місяців до 8 років 11 місяців 29 днів» та форму «Звіту про проведення додаткових заходів з імунізації проти кору».

2.5. З 11 вересня 2017 року в усіх регіонах країни було розпочато проведення імунізації дитячого населення віком від 12 місяців до 8 років 11 місяців 29 днів. З цієї метою:

- фахівцями Центру щотижнево здійснюється моніторинг охоплення щепленнями дитячого населення та дорослих із груп ризику під час додаткових заходів з імунізації проти кору;

- починаючи з липня 2018 року за рішенням Штабу впроваджено розширення заходів посиленої імунізації на всі групи дітей віком до 18 років;

2.6. З метою посилення протиепідемічних заходів, згідно з наказом МОЗ України від 26.06.2018 року № 1216 «Про проведення обов'язкових профілактичних щеплень проти кору за епідемічними показаннями», надано можливість імунізації груп професійного ризику та дорослих за епідемічними показниками з використанням вакцини, закупленої за кошти Державного бюджету:

- запроваджено проведення профілактичних щеплень проти кору серед груп професійного ризику: медичних працівників, працівників освітніх закладів та немедичних працівників закладів охорони здоров'я, представників силових структур (МВС, Міноборони, СБУ, Національна поліція України, Національна гвардія України, Прикордонна служба України, Державна служба охорони), а також студентів навчальних закладів без обмеження віку. Для проведення щеплення вищезазначеним групам населення було використано залишки вакцин, закуплених за бюджетні кошти у попередніх роках.

2.7. На початку 2019 року, зважаючи на зростання в країні захворюваності на кір, рішенням Штабу запроваджено заходи оперативного реагування на ситуацію, що склалася, на територіях з найвищими рівнями захворюваності та найнижчими обсягами охоплення профілактичними щепленнями проти кору. Зважаючи що найвищий рівень захворюваності кором та найнижчий рівень охоплення щепленнями спостерігався в Львівській області, рішенням Штабу було запропоновано, а Регіональною комісією з техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій (далі - ТЕБ та НС) у Львівській області підтримано впровадження спеціальних заходів по підвищенню рівня імунізації дітей 6-18 років в організованих колективах (переважно у загальноосвітніх школах).

Аналогічні спецзаходи по підвищенню рівня імунізації дітей віком від 6 до 18 років в організованих колективах було проведено також у Хмельницькій області за координації Центру та МОЗ України.

За результатами проведених додаткових заходів з імунізації у Львівській області вдалося охопити близько 90% школярів, у яких були відсутні в анамнезі необхідні щепленнями проти кору, у Хмельницькій області щеплення від кору отримали понад 70% від запланованих осіб.

Наразі тривають підготовчі заходи до проведення таких заходів у решті регіонів країни, які планується проводити на початку навчального року та із залученням до імунізації студентів вищих навчальних закладів, ліцеїв, коледжів.

Це питання сьогодні узгоджено з Міністерством освіти та науки України та департаментами освіти на регіональних рівнях.

2.8. З метою посилення протиепідемічних заходів у вогнищах кору та зниження ризику розповсюдження інфекції, згідно з пропозицією Штабу та відповідно до рішення Національної технічної групи експертів з імунізації (НТГЕІ), МОЗ України внесено зміни до Календаря профілактичних щеплень, затверджені наказом МОЗ України від 23.04.2019 № 958, що зареєстрований у Міністерстві юстиції України від 25.04.2019 № 442/33413 «Про внесення змін до Календаря профілактичних щеплень». Цим наказом передбачено проведення щеплень в осередках кору за епідемічними показами дітям, починаючи з

6 місяців та дорослим, без обмежень віку, за відсутності протипоказань, якщо вони не хворіли на вказані інфекції та/або не мають зазначеного в медичній документації підтвердження введення двох доз вакцини, або мають негативні результати лабораторного обстеження щодо наявності специфічних антитіл IgG.». Щеплення дорослих в такому разі проводяться за бюджетні кошти безоплатно.

Разом з тим, МОЗ України затверджено наказ від 23.04.2019 № 954 «Про затвердження порядку проведення епідеміологічного нагляду за кором, краснухою та вродженою краснухою», зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 20 травня 2019 р. за № 519/33490, яким врегульовано питання нагляду за цією хворобою.

Центром підготовлено алгоритм забезпечення протиепідемічних заходів проти кору у закладах оздоровлення та відпочинку. Цей алгоритм доведено до відома та виконання головам обласних та Київської міської державних адміністрацій, з метою не допустити в колективи нещеплених дітей.

З метою контролю стану захворюваності на кір в регіонах фахівцями Центру здійснюється щоденний моніторинг, облік та аналіз позачергових повідомлень про спалахи кору, що надходять від регіональних лабораторних центрів МОЗ України.

У Центрі готується «Тижневий звіт про ризики у сфері громадського здоров'я», в якому надається оперативна інформація про стан захворюваності на кір, кількість зареєстрованих спалахів кору в розрізі регіонів та інформація про летальні випадки.

Центр спільно з МОЗ України проводить селекторні наради з керівниками структурних підрозділів обласних державних адміністрацій з питань охорони здоров'я з метою координації управлінських заходів, забезпечення належного рівня вакцинації та збереження здоров'я громадян у кожному регіоні.

З метою забезпечення належної реалізації заходів імунопрофілактики в Україні, за ініціативи МОЗ України, Кабінетом Міністрів України було затверджено 3-х річне планування потреби в імунобіологічних препаратах для проведення профілактичних щеплень.

МОЗ України вирішено питання фінансової стабільності та забезпечення відсутності дефіциту вакцин на національному та регіональному рівнях, завдяки запровадженню порядку перерозподілу вакцин між областями України. Наказом МОЗ України від 18.05.2018 року № 948 затверджено «Методику розрахунку потреби в медичних імунобіологічних препаратах (вакцинах), які використовуються для профілактичних щеплень» та впроваджено в практику закладів охорони здоров'я національного та місцевого рівнів.

Розпочато впровадження багаторічного планування національної програми імунізації шляхом переходу на нову методику розрахунків потреб та планування закупівель вакцин у відповідності до міжнародних вимог.

Необхідно зазначити що сьогодні в Україні не існує дефіциту вакцин, у т.ч. проти кору. Наразі в Україну поставлено вакцини проти кору від двох світових виробників:

- ПРІОРИКС™/ PRIORIX™ КОМБІНОВАНА ВАКЦИНА ДЛЯ ПРОФІЛАКТИКИ КОРУ, ЕПІДЕМІЧНОГО ПАРОТИТУ ТА КРАСНУХИ ГлаксоСмітКляйн Біолоджікалз С.А., Бельгія;
- М-М-Р II ВАКЦИНА ПРОТИ КОРУ, ПАРОТИТУ ТА КРАСНУХИ ВІРУСНА, ЖИВА/М-М-Р® II MEASLES, MUMPS AND RUBELLA VIRUS VACCINE, LIVE, Мерк Шарп і Доум Корп., США.

За оперативною інформацією структурних підрозділів з питань охорони здоров'я обласних та Київської міської державних адміністрацій щодо залишків вакцин, яку щотижнево аналізує Центр згідно з наказом МОЗ України від 11.09.2017 № 1082 «Про проведення заходів імунізації населення проти кору в Україні» забезпеченість регіонів України вакциною КПК (проти кору, краснухи та епіпаротиту) станом на липень 2019 року становить 631479 доз. Наразі така кількість вакцини в регіонах забезпечує 100 % потребу у вакцині для проведення планової вакцинації проти кору згідно з Календарем профілактичних щеплень до кінця 2019 року. У той же час у регіонах забезпечено можливість проведення імунізації в осередках кору контактним особам за епіпоказами, що є важливим та необхідним заходом специфічної імунопрофілактики при організації протиепідемічних заходів у вогнищах кору.

3. Центром здійснюється збір, узагальнення та аналіз епідемічної ситуації за 60 нозологіями інфекційних хвороб за міжнародною класифікацією хвороб 10 перегляду, за Формою № 2 (річна), та Формою № 1 (місячна). Всі ці хвороби притаманні, як нашій так і іншим країнам, зокрема Європейського регіону. Фахівцями Центру проводиться епідеміологічний нагляд (спостереження) за цими хворобами, розробляються стратегічні програми та заходи щодо їх зниження, елімінації, чи ліквідації, а саме: щодо поліомієліту, кору, вірусних гепатитів, туберкульозу, ВІЛ-інфекції, менінгокової інфекції.

Стосовно некомпетентності санітарно-освітньої роботи серед населення. МОЗ України та Центр з усією відповідальністю зазначає, що на національному та регіональному рівнях проводяться широкі і потужні інформаційні та комунікаційні заходи щодо інформування, застереження населення стосовно небезпеки інфекційних хвороб (туберкульоз, ВІЛ-інфекція, поліомієліт, дифтерія, правець, гострі вірусні гепатити, гострі кишкові інфекції, бериліози (хвороба Лайма), жовта лихоманка, для подорожуючих в ендемічні країни та багато інших) та заходах попередження та боротьби з ними. Велика увага сьогодні приділяється роз'ясненню, заохоченню та прихильності населення до профілактичних щеплень, як засобу специфічної імунопрофілактики та єдиного дієвого захисту від керованих інфекцій. Відповідна інформація розміщується на офіційних сторінках центральних та місцевих органів влади. Використовуються також:

- виступи на радіо та телебаченні;
- статті в друкованих виданнях;
- брифінги для ЗМІ;
- зустрічі з батьками за підтримки неурядових організацій;
- організація круглих столів, тематичних вечорів;
- розповсюдження листівок та плакатів в лікувальних закладах області, організованих дитячих колективах, місцях скупчення людей;

- інформаційно-просвітницька діяльність у соцмережах facebook, instagram;
- бесіди та лекції для батьків;
- флешмоби, тощо.

Щорічно Україна проводить Європейський тиждень імунізації, під час якого заходи популяризації вакцинації посилюються, набирають різноманітних форм комунікації серед різних вікових, соціальних і професійних груп населення. Завдяки цьому зростає обізнаність і прихильність населення до вакцинації, як засобу захисту від небезпечних інфекційних хвороб та збереження якості життя. У травні 2019 році такий захід було проведено у всіх областях України. МОЗ України і Центр розміщували відповідну інформацію на своїх веб-сайтах (<https://phc.org.ua/news/vsesvitniy-tizhden-imunizacii>, <http://moz.gov.ua/article/news/rozpochavsja-svitovij-tizhden-imunizacii>).

4. Стосовно питання побудови нової системи громадського здоров'я в Україні, яка передбачає переорієнтацію від політики лікування до політики зміцнення та збереження здоров'я і попередження захворювань.

Відповідно до наказу МОЗ України 16 травня 2018 року № 933, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 11 червня 2018 р. за № 691/32143 «Про внесення змін до Переліку закладів охорони здоров'я», до закладів громадського здоров'я належать: Лабораторний центр (обласний, міський, на водному, залізничному, повітряному транспорті) Міністерства охорони здоров'я України; Центр громадського здоров'я Міністерства охорони здоров'я України; Центр громадського здоров'я (обласний, міст Києва та Севастополя).

Після ліквідації Державної санітарно-епідеміологічної служби України функцію проведення лабораторних та інструментальних досліджень і випробувань було покладено на МОЗ України, що не супроводжувалось зміною підходів до фінансування державних установ, які здійснювали лабораторні дослідження.

Концепцією розвитку системи громадського здоров'я передбачено децентралізацію через передачу визначених функцій громадського здоров'я і ресурсів органам місцевого самоврядування та визначення їх повноважень щодо реалізації державної політики у сфері громадського здоров'я, зокрема, шляхом створення регіональних центрів громадського здоров'я. Наразі на регіональному рівні триває процес створення регіональних центрів громадського здоров'я. На сьогодні створено регіональні центри громадського здоров'я у Волинській, Житомирській, Кіровоградській, Київській, Львівській, Рівненській, Сумській, Тернопільській, Херсонській, Хмельницькій областях та у м. Києві. Разом з тим, в кожній області та у м. Києві функціонують лабораторні центри МОЗ України, які перебувають у сфері управління МОЗ України. Ці установи утримуються в рамках кошторисного фінансування. У подальшому лабораторні центри будуть передані у вигляді цілісно-майнових комплексів до органів місцевого самоврядування та увійдуть до складу регіональних центрів громадського здоров'я. Їх фінансування планується здійснювати за кошти державного та місцевих бюджетів та позабюджетних коштів, не заборонених законодавством, шляхом утримання та оплати за закуплені у них послуги.

5. Стосовно Проекту постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання реалізації пілотного проекту щодо зміни механізму фінансового забезпечення проведення епідеміологічного нагляду (спостереження), діяльності закладів громадського здоров'я та заходів боротьби з епідеміями (далі – проект Постанови).

Проектом постанови передбачалась апробація механізму закупівлі послуг за КПКВК 2301040 «Проведення епідеміологічного нагляду (спостереження), діяльність закладів громадського здоров'я та заходи боротьби з епідеміями» та враховуючи різну ступінь готовності регіонів до створення регіональних центрів громадського здоров'я, у 2019-2020 роках визнано за доцільне реалізувати пілотний проект щодо зміни механізму фінансового забезпечення проведення епідеміологічного нагляду (спостереження), діяльності закладів громадського здоров'я та заходів боротьби з епідеміями для Рівненської, Херсонської, Кіровоградської областей та м. Києва.

Проект постанови розроблено на підставі Концепції розвитку системи громадського здоров'я, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30.11.2016 № 1002, та Середньострокового плану пріоритетних дій Уряду до 2020 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 03.04.2017 р. № 275-р, з метою врегулювання механізму реалізації державних програм громадського здоров'я, передбачених статтею 87 Бюджетного кодексу України. На сьогодні проект постанови знаходиться на громадському обговоренні.

У зв'язку з вищевикладеним, Міністерство охорони здоров'я вважає безпідставною та такою, що не відповідає дійсності, інформацію, зазначену в депутатському запиті щодо незадовільної діяльності ДУ «Центр громадського здоров'я Міністерства охорони здоров'я України».

З повагою

В.о. Міністра

Уляна СУПРУН

